

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

6. vuosiluokan lukuvuosiarviointi, taide- ja taitoaineet

16.11.2023

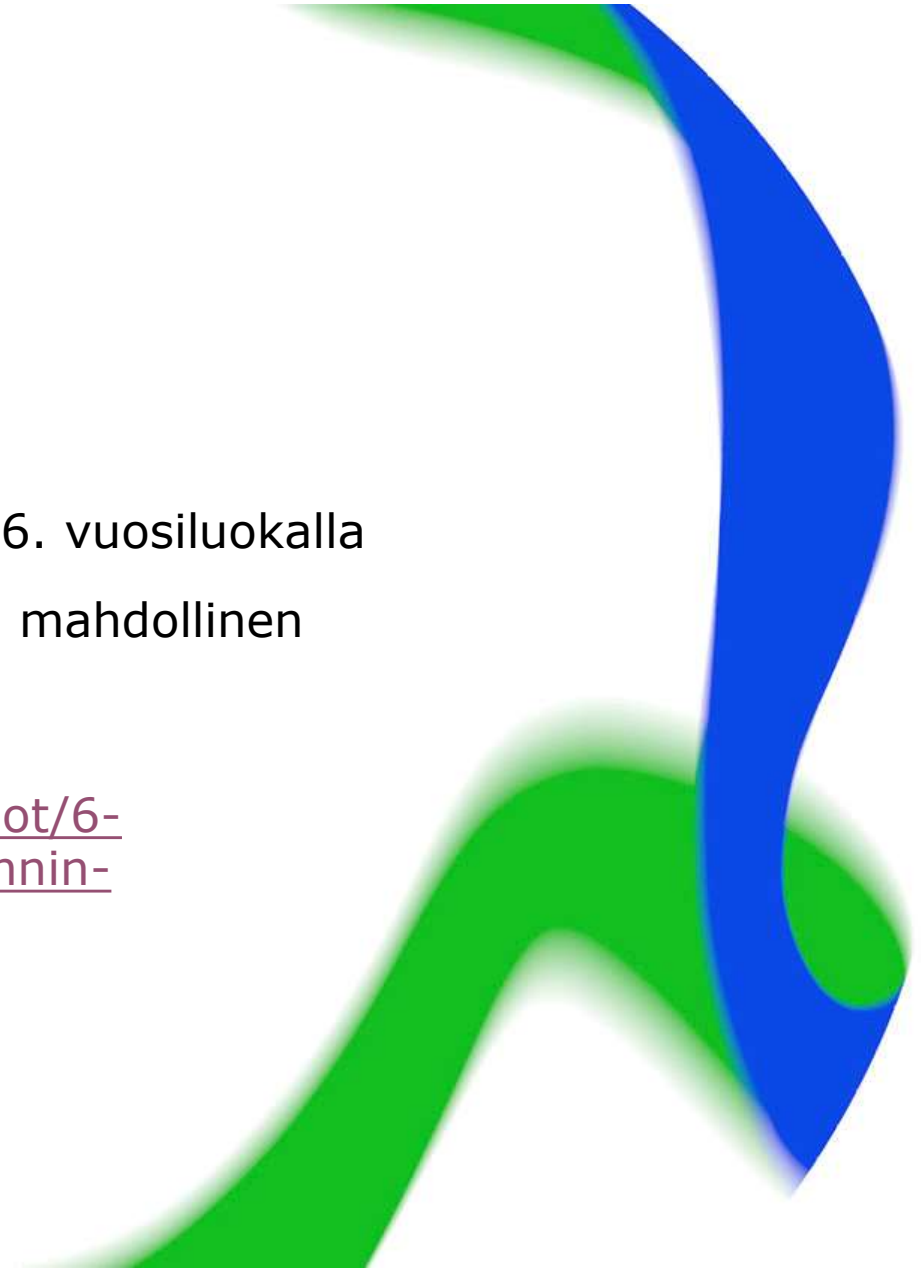
Mikko Hartikainen, Tiia Hintsa, Marjaana Manninen ja Matti Pietilä

Opetushallitus

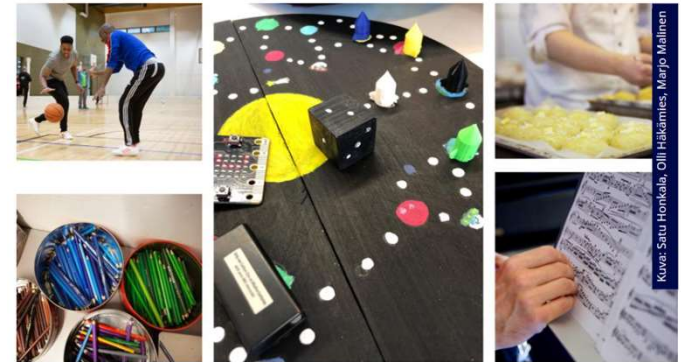

Tässä esityksessä

- Kriteerityön taustaa, lyhyesti
- Yleistä arvioinnista
- Taide- ja taitoaineiden lukuvuosiarviointi 6. vuosiluokalla
 - Musiikki, kuvataide, käsityö, liikunta, mahdollinen kotitalous
- Taide- ja taitoaineiden lukuvuosiarviointi:
<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/6-vuosiluokan-taide-ja-taitoaineiden-arvioinnin-tukimateriaali>
- Neuvontaa: perusopetus@oph.fi

Taide- ja taitoaineiden tukimateriaali alkaa 6. vuosiluokan yhteisellä sivulla

- Oppimisen ja osaamisen arvioinnin lähtökohtia vuosiluokilla 3-6
 - Arviointi perustuu tavoitteisiin ja osaamisen kuvauksiin
 - Arvioidaan paikallisesti kohdennettujen tavoitteiden toteutumista
 - Numeroarviointi, joissain tapauksissa sanallinen arviointi
- Taide- ja taitoaineet vuosiluokilla 1-6
- Opetuksen suunnittelun lähtökohtia
 - Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus
 - Oppimista edistävä arviointi
 - Kokonaisarviointi ja kompensatioperiaate
 - Työskentely ja työtavat arvioinnin kannalta
 - Oppiainekohtaiset tukimateriaalisivut
 - <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/6-vuosiluokan-taide-ja-taitoaineiden-arvioinnin-tukimateriaali>

Opettajan oman arviointiosaamisen kehittäminen

- On hyvä pohtia, miten luonnehtisit itseäsi arvioijana? Miten suhtaudut arviointiin?
- Miten keräät tietoa oppilaiden osaamisesta? Mitä erilaisia arviointimenetelmiä käytät; kirjalliset kokeet, sähköiset kokeet, toiminnalliset kokeet (esim. toimintarata), opetukseen sisältyvät näyttötilanteet, oppimisen ja työskentelyn havainnointi, oppimispäiväkirjat / dokumentointi, näyttelyt, suulliset kokeet, vertaisarviointi, itsearviointi, videotointi, harjoitustyöt, ...?
- Millaista palautetta (formatiivinen) annat oppilaille arvosanan lisäksi?
- Miten otat huomioon seuraavat mahdollisesti arviointiin vaikuttavat seikat: oppilaan tausta (esim. maahanmuuttotausta, sosioekonominen tausta), sukupuoli; erityisen tuen tarve; runsaat poissalot; terveydentilan rajoitteet (Pol 40 §)?
- Miten otat huomioon että oppilaiden asenteet, mielenkiinto, persoona, temperamentti ja henkilökohtaiset ominaisuudet eivät vaikuta taide- ja taitoaineiden arvosanoihin?
- Miten käytät arviointitietoa opetuksen kehittämisessä?
- Millaista arviointiin liittyvää keskustelua käydään koulussanne / kunnassanne? Millaisia yhteisiä linjauksia olette tehneet?

Opetushallitus julkaisi 6. vuosiluokan lukuvuosiarvioinnin kriteerit 18.1.2023 ja ne otettiin käyttöön 1.8.2023

- Uudistustyötä tehtiin yhdessä asiantuntijoiden ja sidosryhmien kanssa.
- Tavoitteena lisätä arvioinnin yhdenvertaisuutta sekä arvosanojen vertailukelpoisuutta.
- Osaamisen tason kuvaukset on siirretty / siirretään paikalliseen opetussuunnitelmaan sellaisenaan noudatettaviksi.
- Toimeenpanontuki on alkanut 6. vuosiluokan lukuvuosiarviointiin liittyen syyskuun alusta tukimateriaalien julkaisemisella, koulutukset järjestetään marraskuussa 2023.
- Koulutusten sisältöihin, aikatauluihin ja materiaaleihin voi tutustua OPH.fi-sivustolla: [Apua arviointiin.](#)

Arviointi

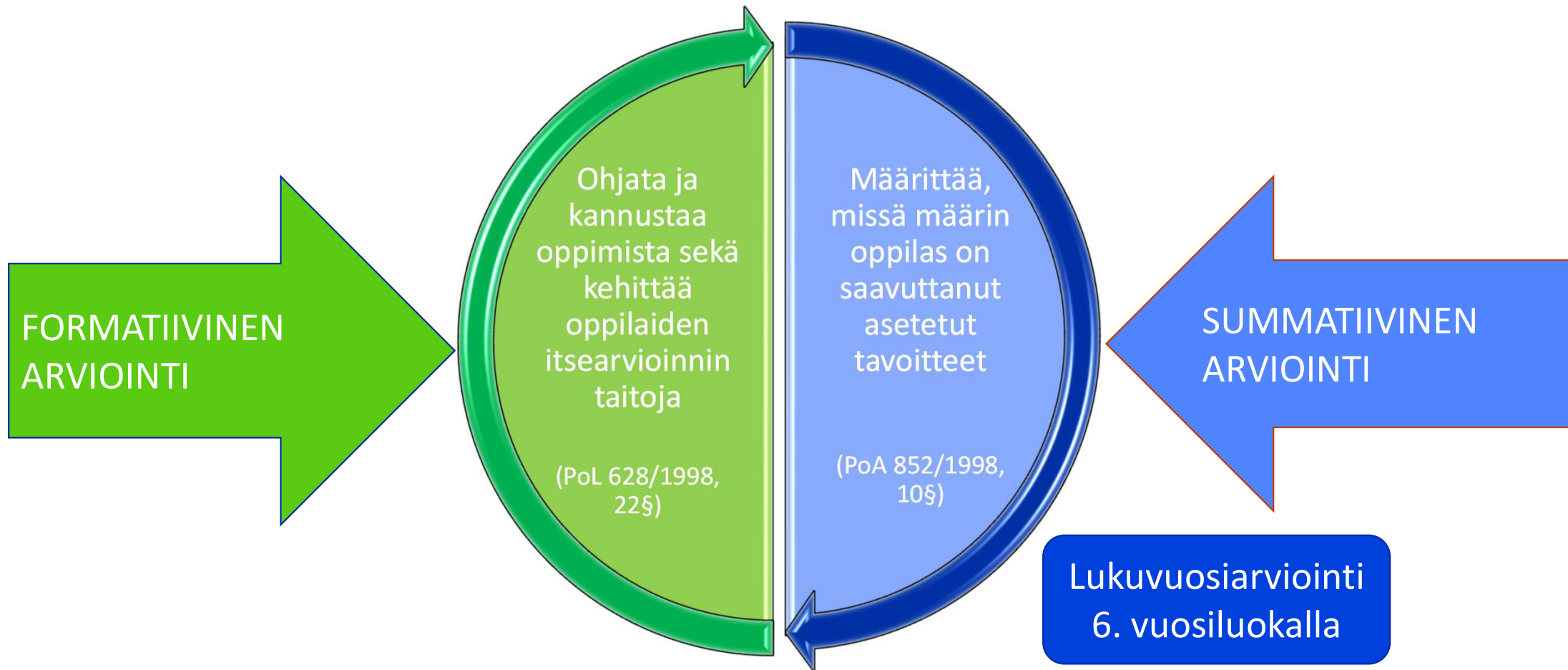
Yleistä

Osaamisen tason kuvaukset

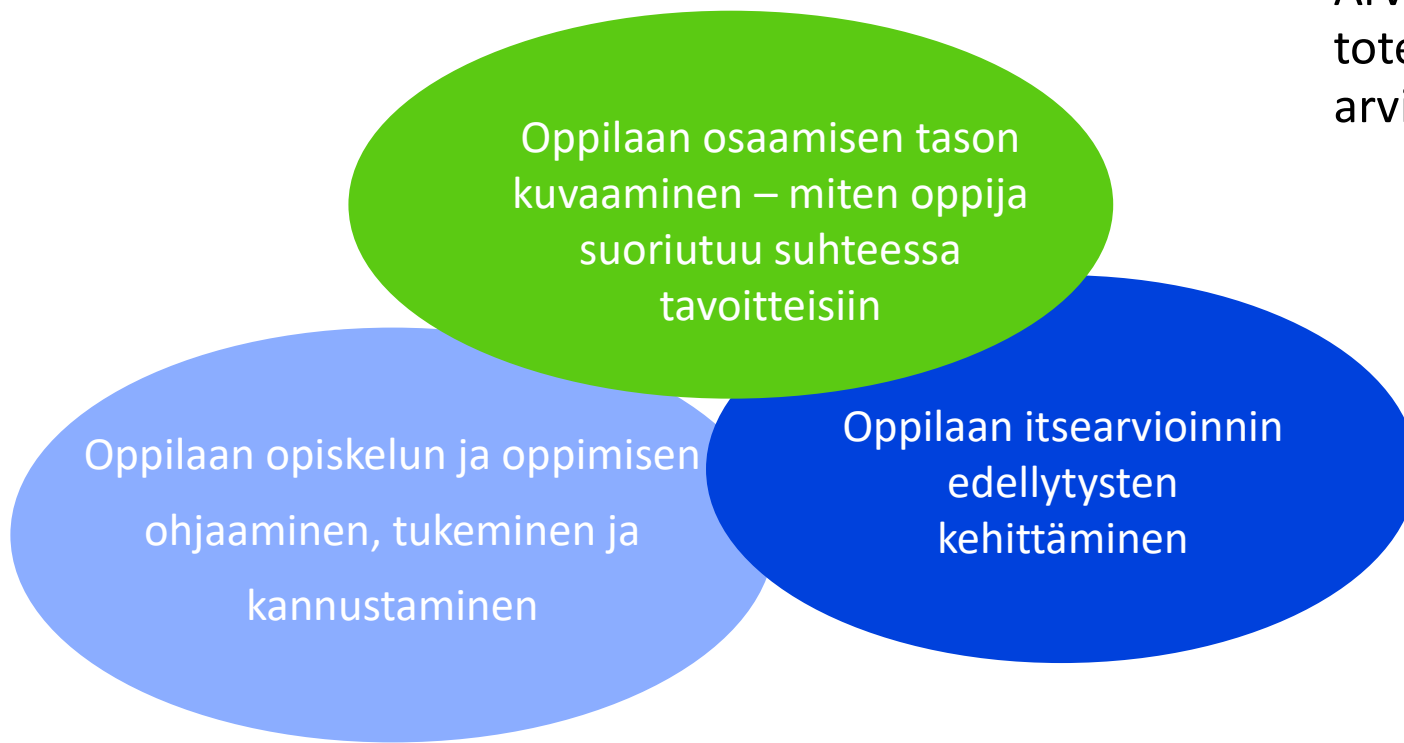
Kriteerit

Arvioinnin toisiaan täydentävät, lakisääteiset tehtävät

Arviointi opettajan lakisääteisenä tehtävänä

Arvioinnin tehtävien toteuttamisessa tulee noudattaa arvioinnin yleisiä periaatteita.

- Kouluissa tulee olla yhtenäiset arvioinnin periaatteet ja käytänteet, jotka ilmenevät **koulun arviointikulttuurissa**.
- Opetuksen järjestäjä seuraa arvioinnin periaatteiden toteutumista kouluissa ja tukee yhtenäisen arviointikulttuurin kehittymistä.

Formatiivinen arviointi auttaa eteenpäin

"Voisit kokeilla
tehdä tällä tavoin,
annapas kun näytän
ensin, teet sitten
perässä 👍"

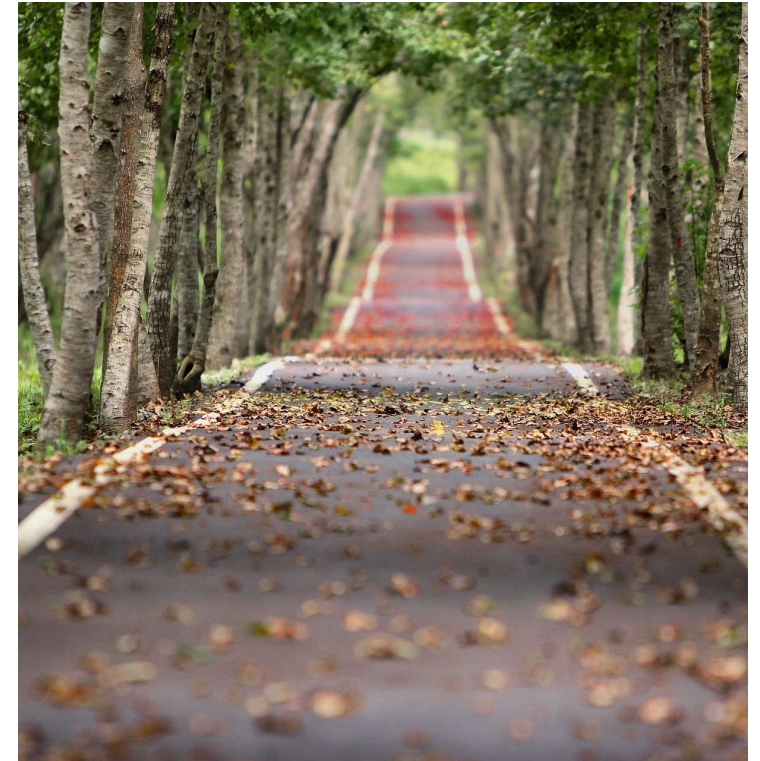
Musateorian koe 8
Maisematyö 7
Valaiseva rasia 9-
Taito ylläpitää järjestystä
8½

Ei pitäisi tulla
yllätyksenä
kenellekään

Summatiivinen arviointi kokoaa opittua

Arvioinnin tehtävä: formatiivinen arviointi

- Oppimista tukevaa ja ohjaavaa palautetta
- Kehittävää, kuvailevaa, kannustavaa
- Suuntaa tulevaa
- Monimuotoista, usein tapahtuvaa
- Osa päivittäistä työskentelyä ja vuorovaikutusta, on osa pedagogiikkaa
- Systemaattista ja spontaania, opiskelu-/oppimisprosessista
- Tehdään suhteessa opetussuunnitelman perusteissa asetettuihin ja niiden pohjalta paikallisessa opetussuunnitelmassa vuosiluokittain tarkennettuihin **tavoitteisiin**.
- **Opettaja, oppilas itse tai joku muu henkilö, henkilöt**
- Ei vaadi dokumentaatiota

Formatiivinen arviointi

Oppilas -> **oppimaan oppimisen taitoja:**

- *Oppiaineiden tavoitteiden ymmärtäminen, mitkä ovat tavoitteeni? (tavoitetila)*
- *Oma edistyminen suhteessa tavoitteisiin, tämän hetkinen tila? (nykytila)*
- *Miten voi parantaa suoriutumista, pääsen tavoitteisiini? (muutos)*

Opettaja -> opetuksen kehittäminen (vastaamaan oppilaiden tarpeita ja tavoitteita)

Huoltajille annetaan lukuvuoden aikana tietoa oppilaan opintojen etenemisestä, työskentelystä ja käyttäytymisestä.

Summatiivinen arviointi kokoaa opittua

- Huomioidaan arvioinnin yleiset periaatteet.
- Tehdään suhteessa opetussuunnitelman perusteissa asetettuihin ja niiden pohjalta paikallisessa opetussuunnitelmassa vuosiluokittain kohdennettuihin tavoitteisiin.
- Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan lukuvuoden aikana tietoa oppilaan opintojen edistymisestä, työskentelystä ja käyttäytymisestä.
- Arvosanan ei pitäisi tulla yllätyksenä kenellekään.

Summatiivinen arviointi

- Tehtävänä on kuvata, **kuinka hyvin ja missä määrin** oppilas on saavuttanut opetussuunnitelmassa oppiaineittain oppiaineille asetetut **tavoitteet**.
- Tehdään **vähintään jokaisen lukuvuoden päätteeksi**. Lukuvuoden päätteeksi tehtävä arviointi on summatiivinen kokonaisarviointi oppilaan koko lukuvuoden suoriutumisesta.
- Summatiivisen arvioinnin tekee oppilasta opettanut **opettaja**, tai jos opettajia on useita, **opettajat yhdessä**.
- Perusopetusasetus velvoittaa antamaan kunkin lukuvuoden päättyessä oppilaalle lukuvuositodistuksen, joka sisältää sanallisesti tai numeroin ilmaistut arviot siitä, miten oppilas on kyseisenä lukuvuonna saavuttanut tavoitteet opinto-ohjelmaansa kuuluvissa oppiaineissa.
- Summatiiviseen arviointiin vaikuttavien näyttöjen arviointi tulee dokumentoida.

Jotta voidaan arvioida tavoitteiden toteutumista, on opetuksen suunnittelun, toteutuksen ja arvioinnin muodostettava kokonaisuus

Jotta voi tavoitella parasta osaamista, oppilaan pitää tietää

Mitä hän on oppimassa?

- **oppimisen tavoitteet**

Mitä hänen pitäisi osata?

- **osaamisen kuvaus**

Mistä hän tietää onnistuneensa?

- **arvioinnin kriteerit**

OPETTAJA:

- Selvittää ja selkiyttää tavoitteet ja tarvittaessa myös kriteerit oppilaalle
- Ohjaa oppilasta hänen opiskeluun liittyvissä pohdinnoissaan
- Auttaa oppilasta näkemään hänen vahvuuksiaan, kehittämiskohteitaan ja edistymistään
- Auttaa oppilasta havainnoimaan omaa toimintaansa realistisesti, sekä kannustaa kokeilemaan, korjaamaan ja jatkamaan toimintaansa saadun palautteen avulla
- Saa palautetta omasta opetuksesta ja ohjaamisestaan ja tarvittaessa muuttaa toimintaansa

Tavoitteet ja arvioinnin kohteet osaamisen kuvausten lähtökohtana

Opetuksen tavoite (2014 perusteet)	Sisältöalue (2014 perusteet)	Arvioinnin kohde (2014 perusteet)	Opetuksen tavoitteen pohjalta luotu oppilaan oppimisen tavoite (osaaminen 6. vuosiluokan päättyessä)	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5 (uusi)	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7 (uusi)	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8 (2014 perusteet)	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9 (uusi)
Opetuksen tavoitteena on ohjata oppilasta...	S1-S3		Oppilas oppii...	Oppilas osaa...	Oppilas osaa...	Oppilas osaa...	Oppilas osaa...

Oppimisen tavoite ilmaisee **lukuvuoden 6** tavoitteen kaikille oppilaille

Osaamisen kuvaukset ilmaisevat osaamista, joka on kunkin arvosanan saamisen edellytys

Tavoitteita MU 9, KU 11, KS 8, LI 11 jokaiselle osaamisen tason kuvaus

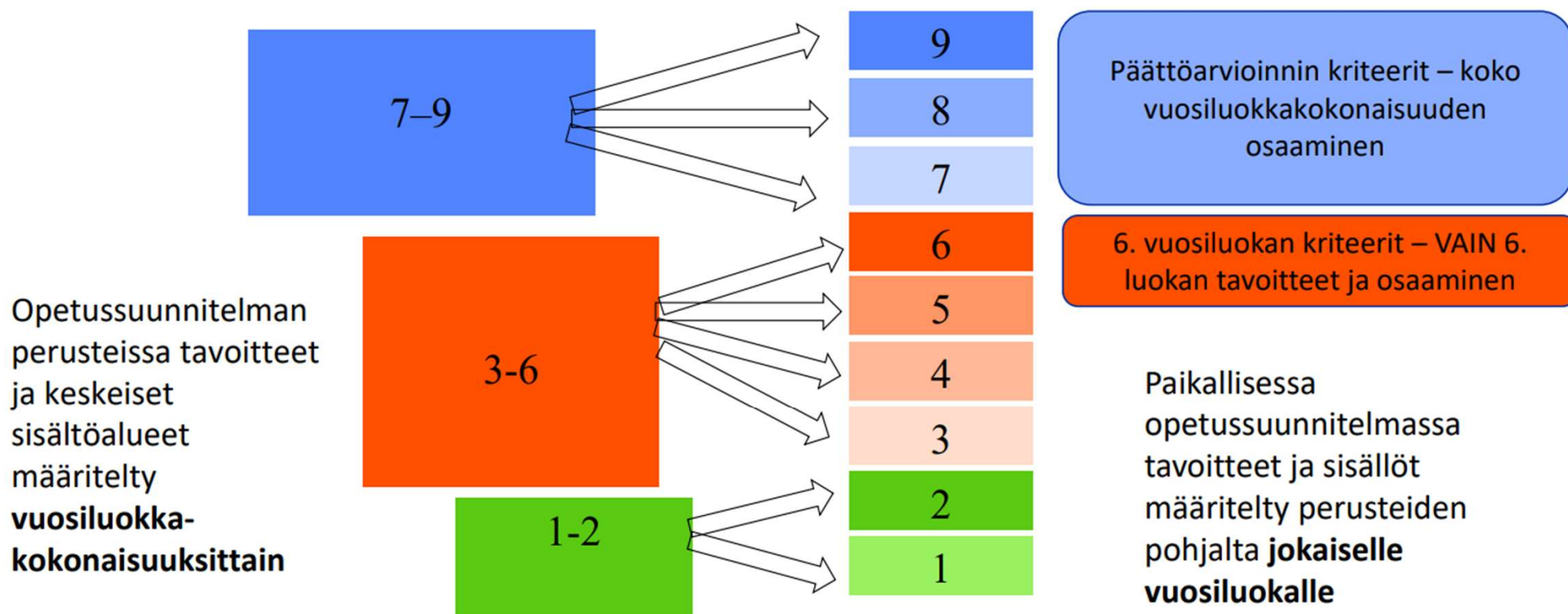
- Miten lähestyä tavoitteiden kuvauksia ja miten hyödyntää niitä oppimisen tukena? Miten opetuksessa toteutetaan opetuksen tavoitteita? Millaisin tehtävin oppimista voi arvioida?

Opetuksen (opettajalle asetetut) tavoitteet ja arvioinnin kohteet ovat tuttuja

- Mahdollinen kotitalousopetus, tukimateriaalissa tavoitteita 13, jokaiselle osaamisen tason kuvaus

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
T7 ohjata oppilasta tarkastelemaan kuvia eri lähtökohdista ja eri yhteyksissä sekä pohtimaan todellisuuden ja fiktion suhdetta	S1, S2, S3	Oppilas tarkastelee monipuolisesti erilaisia kuvia. Hän oppii pohtimaan todellisuuden ja fiktion suhdetta.	Kuvien tarkastelu UUDET	Oppilas tarkastelee ohjatusti kuvia sekä pohtii todellisuuden ja fiktion suhdetta jossakin kuvassa.	Oppilas tarkastelee erilaisia kuvia ja huomioi ohjatusti niiden lähtökohtia ja yhteyksiä. Oppilas ilmaisee näkemyksiään todellisuuden ja fiktion suhteesta joissakin kuvissa.	Oppilas osaa tarkastella sisällön, muodon ja asiayhteyden vaikutusta erilaisten kuvien tulkintaan. Oppilas kertoo todellisuuden ja fiktion suhteesta erilaisissa kuvissa.	Oppilas osaa tarkastella monipuolisesti sisällön, muodon ja asiayhteyden vaikutusta erilaisten kuvien tulkintaan. Oppilas kertoo todellisuuden ja fiktion suhteesta erilaisissa kuvissa perustellen näkemyksiään.

Oppiaineiden tavoitteet, sisällöt ja kriteerit: perusteet ja paikallinen opetussuunnitelma

Lukuvuosiarvioinnin kriteerien reunaehdot

- **POPS2014** opetussuunnitelman perusteisiin ei ole tehty muutoksia oppiaineiden opetuksen tavoitteisiin eikä keskeisiin sisältöalueisiin vuosiluokilla 3–6
- Lukuvuosiarvioinnin kriteerit on muodostettu olemassa olevien opetuksen tavoitteiden, arvioinnin kohteen sekä oppiaineiden keskeisten sisältöjen pohjalta
- Uudistettu arviointiluku 6: "Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetuksessa" (julkaistu 10.2.2020)
 - Arvioinnin yleiset periaatteet
 - Lukuvuosiarvosana on ko. lukuvuodelle kohdennettujen oppiaineen oppimäärän tavoitteiden ja niihin asetettujen kriteereiden perusteella muodostettu **kokonaisarviointi**
 - Paremman osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta **voi kompensoida hylätyn tai heikomman suoriutumisen jonkin muun tavoitteen osalta**

Osaamisen kuvausten lähtökohtia

- Perusopetuksessa on **kaikille oppilaille yhteiset tavoitteet**, joiden suunnassa opetus ja oppiminen toteutuu
- Osaamisen kuvaukset ilmaisevat tietyn arvosanan saamisen edellyttämää osaamisen tasoa. **Osaamisen kuvaukset eivät ole eri tasoisia tavoitteita.**
- Oppiaineen opetuksen tavoitteet on kohdennettu ja keskeiset sisällöt on vuosiluokittain tarkennettu paikallisessa opetussuunnitelmassa.
- Opetuksen tavoitteista on johdettu **oppilaan oppimisen tavoitteet, oppimisen tavoitteita ei erikseen kohdenneta vuosiluokittain, kulkee tavoitteen mukana.**
- Lukuvuosiarvioinnin osaamiskuvausten tekemisessä on muokattu paikoin sekä **arvioinnin kohdetta** että **arvosanan 8 kriteeriä** eli hyvän osaamisen tason kuvausta

Pyrkimys yksiselitteisyyteen ja yhdenvertaisuuteen

Kokonaisarviointi

- POPS (2014) määritellyt tavoitteet muodostavat kunkin oppiaineen vuosiluokkakokonaisuuden 3-6
- Tavoitteiden ”esiintyminen” tai ”laajuus” voi vaihdella, kokonaisuuden kannalta kaikki ovat yhtä tärkeitä.
- Osa tavoitteista on kumuloituvia prosessi- tai taitotavoitteita, osa taas selkeästi tiettyyn sisältöön viittaavia.
- Monta erilaista palaa muodostaa vuosiluokittain toteutettavan arvioinnin kokonaisuuden.

Arvioinnin kriteerien kompensatioperiaate ja tavoitteiden erilaiset laajuudet

- Paremman osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta voi **kompensoida** hylätyn tai heikomman suoriutumisen jonkin muun tavoitteen osalta.
- Kaikki opetuksen tavoitteet ovat yhtä tärkeitä, mutta tavoitteisiin voidaan opetuksessa pyrkiä monella eri tavalla. Osa tavoitteista on kumuloituvia prosessitaitotavoitteita, osa taas selkeästi tiettyyn sisältöön viittaavia.
- Opetuksen tavoitteet kohdennetaan vuosiluokittain paikallisesti. Tällöin lukuvuosiarvioinnissa otetaan huomioon vain kyseiselle vuosiluokalle kohdennetut tavoitteet. Osaa oppiaineiden tavoitteista käsitellään kaikilla vuosiluokilla, osaa ehkä vain yhdellä vuosiluokalla riippuen oppiaineesta.
- Oppiaineen kaikki vuosiluokittain kohdennetut tavoitteet huomioidaan opetuksessa ja arvioinnissa.

Taide- ja taitoaineiden tavoitteista

Musiikin tavoitealueet

Osallisuus

T1 rohkaista oppilasta osallistumaan yhteismusisointiin ja rakentamaan myönteistä yhteishenkeä yhteisössään

Hyvinvointi ja turvallisuus musiikissa

T8 musiikin hyvinvoinnin vaikutukset sekä musisointi- ja ääniympäristön turvallisuus

Oppimaan oppiminen musiikissa

T9 ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, osallistumaan tavoitteiden asettamiseen ja arvioimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin.

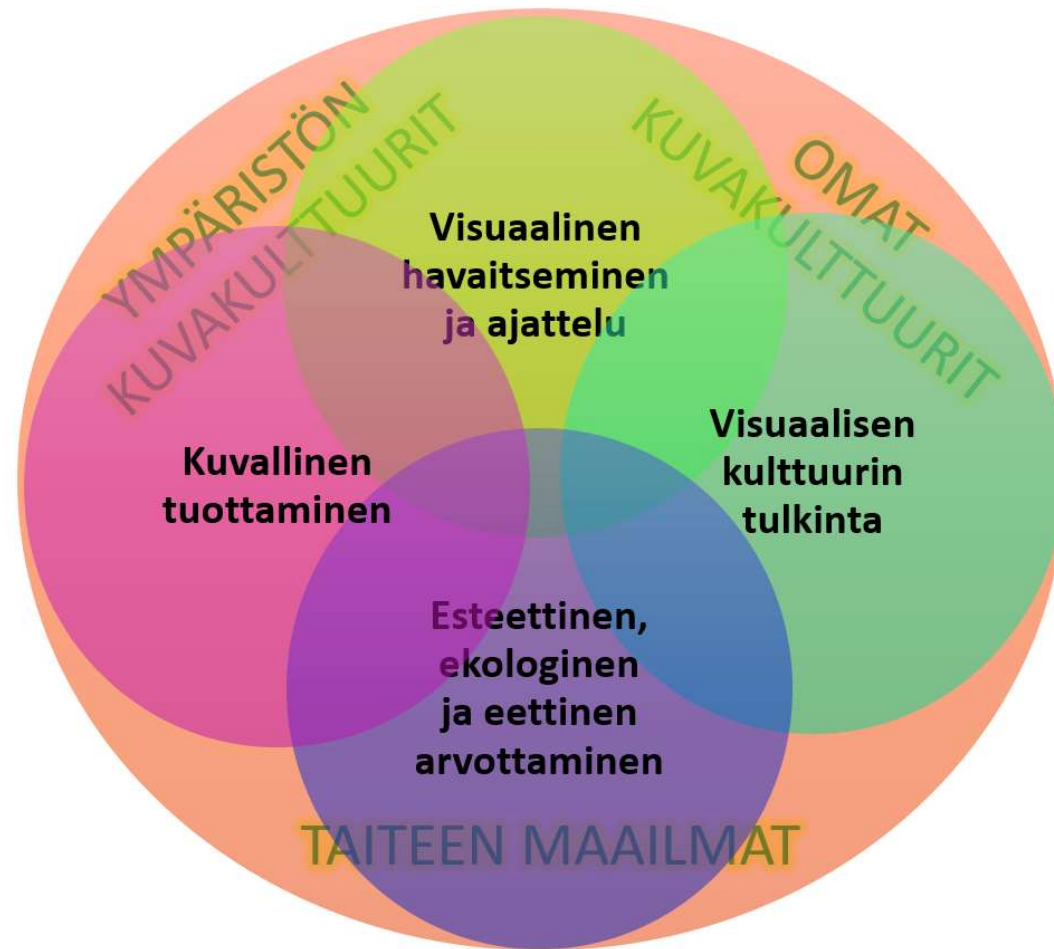
Musiikilliset tiedot ja taidot sekä luova tuottaminen

T2 luonteva äänenkäyttö ja laulaminen, keho-, rytmi-, melodia- ja sointusoittimien soittotaito ryhmän jäsenenä
T3 kehollinen musiikki, kuvien, tarinoiden ja tunnetilojen ilmaisu kokonaisvaltaisesti liikkuen
T4 ääniympäristön ja musiikin elämyksellinen kuuntelu, jäsentely ja musiikista kertominen
T5 improvisointi ja pienimuotoisten sävellysten tai monitaiteellisten kokonaisuuksien toteuttaminen eri keinoin, TVT hyödyntäminen

Kulttuurinen ymmärrys ja monilukutaito

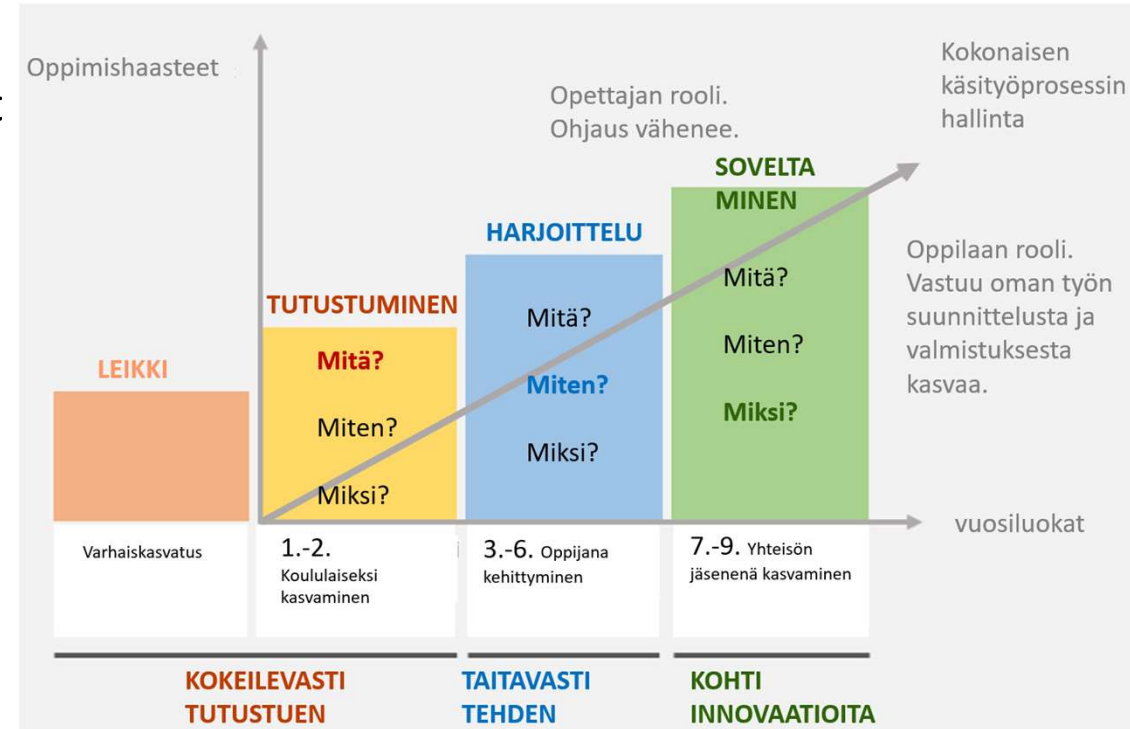
T6 musiikillisten kokemusten sekä musiikin maailman esteettisen, kulttuurisen ja historiallisen monimuotoisuuden tarkastelu
T7 musiikkikäsitteiden ja merkintätapojen ymmärtäminen sekä periaatteet musisoinnin yhteydessä

Kuvataiteen tavoitealueet ja tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet

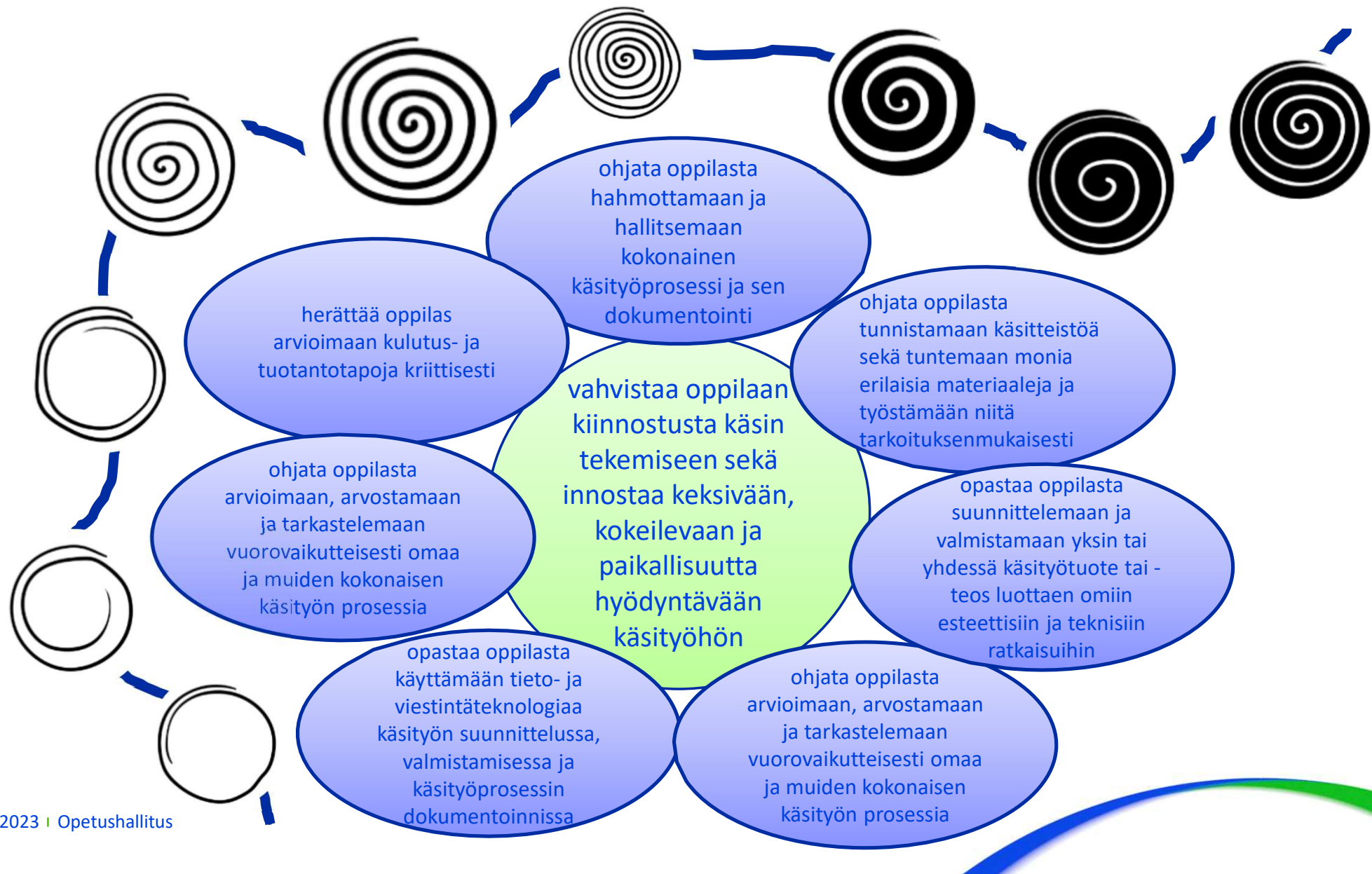

Käsityössä ohjataan kohden kokonaista käsityötä

- Oppiaine rakennettu siten, että kaikki tavoitteet olisi hyvä olla läsnä jokaisella vuosiluokalla = käsityöprosessin osaset. Vuosiluokittain huomioidaan ikäkausi, tavoitteiden käsittelyn laajuus vaihtelee
- Taito ja tieto kumuloituvat
- Sisältöalueiden avulla päästään tavoitteisiin = kohden kokonaista käsityöprosessia
 - Ositettu käsityö
 - Sisältöalueiden paikallinen täsmentäminen muodostaa käsityön oppimisen jatkumon vuosiluokalta 1 alkaen teknisen työn ja tekstiilityön työtavoilla

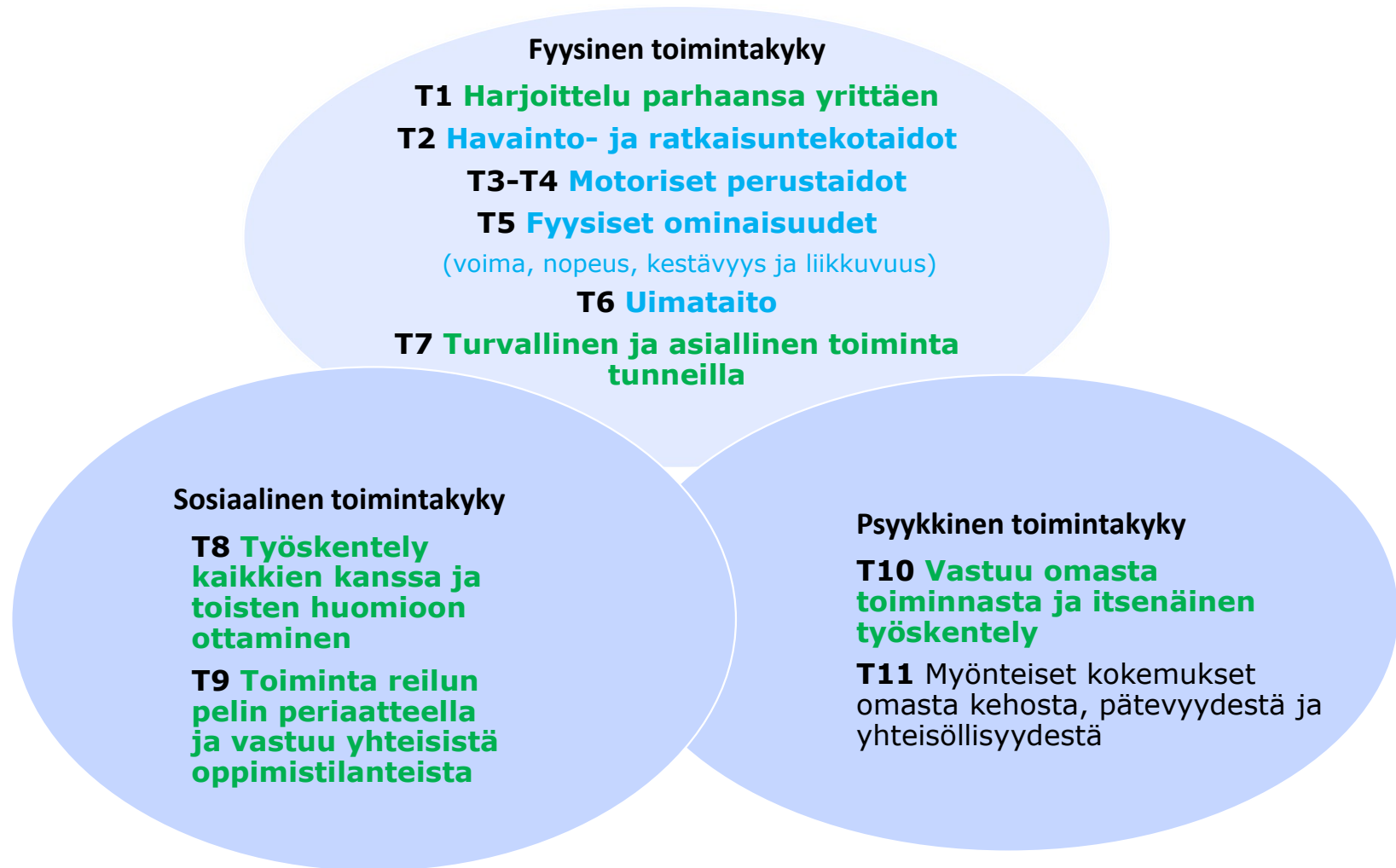

Käsityössä ohjataan kohden kokonaista käsityötä

Liikunnan tavoitealueet

”Oppilaat *kasvavat liikkumaan ja liikunnan avulla*”
(*Opetuksen* ja *työskentelyn* tavoitteita vuosiluokilla 3 – 6)

Taide- ja taitoaineiden valinnaisten tuntien resurssista opetettavan kotitalouden opetus / kansallinen ohjaus

- Kotitalousopetuksella on koko perusopetuksen aikainen mahdollisuus opetusjatkumoon valtioneuvoston normi- ja resurssiohjauksena. Kaikille yhteistä kotitaloutta on mahdollista opettaa luokanopetuksessa taide- ja taitoaineiden valinnaistuntien osana ([Valtioneuvoston asetus 793/2018](#)).
- Kotitalouden opetuksen vuosiluokkien 1-6 ohjeistus on osa Opetushallituksen normiohjausta. [Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet \(2014\)](#) määrää luvussa **15.4.18 KOTITALOUS**:
 - *Kotitalousopetusta voidaan opetuksen järjestäjän niin päättäessä antaa jo alemmilla vuosiluokilla. Tällöin noudatetaan kotitalouden oppimäärän opetussuunnitelman perusteita oppilaiden iän huomioon ottaen. Opetuksen tavoitteet, keskeiset sisältöalueet ja toteutus määritellään paikallisessa opetussuunnitelmassa opetussuunnitelman perusteita soveltaen.*
- Kotitalouden oppiaineen määräysten mukaisen opetuksen ja konkreettisten tavoitteiden paikallisen laatimisen, sisältöjen valinnan ja vuosiluokkaistamisen tueksi Opetushallitus antaa informaatio-ohjausta ([tukimateriaali opih.fi/kotitalous](http://tukimateriaali.opi.fi/kotitalous)).
- Opetushallitus on tuottanut informaatio-ohjauksena vuosiluokkien 3-6 kotitalouden opetuksen tueksi opetuksen ja oppimisen tavoitteet sekä niistä johdetut arvioinnin kohteet ja arvosanojen 5,7,8 ja 9 kuvaukset. Tämä taulukko on luonteeltaan suosituksenomainen. <https://www.opi.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/6-vuosiluokan-lukuvuosiarviointi#anchor-taide--ja-taitoaineet>

Kotitalouden tavoitealueet

Yhteistyö ja vuorovaikutustaidot T6-T9

Esimerkiksi
T6 Kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta vertaisryhmän ilmapiiristä sekä osallistumaan yhteisten kotitalouden oppimistehtävien suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Käytännön toimintataidot T1 –T5

Esimerkiksi
T1 Ohjata oppilasta suunnittelemaan kotitalouden toiminnallisia tehtäviä sekä vaiheistamaan omaa ja yhteistä tekemistä.

Tiedonhallintataidot T10-T13

Esimerkiksi
T10 Ohjata oppilasta hankkimaan kotitalouteen liittyvää luotettavaa tietoa.

Kotitalouden opetus ja arviointi 6. vuosiluokka

- 6. vuosiluokan lukuvuosiarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon ainoastaan opetussuunnitelmaan vuosiluokalle 6. kohdennetut opetuksen tavoitteet ja niihin liittyvät ja soveltuvat arvioinnin kuvaukset.
- Perusopetuksen kotitalouden arvioinnin kriteeristö ja osaamisen muuttuminen kiteytettynä periaatteena: oppilas →
 - tunnistaa, nimeää, toimii ohjattuna (5)
 - muistaa, osallistuu (6)
 - luokittelee, ennakoi, toistaa (mallista) (7)
 - osaa itsenäisesti (vertailee, valitsee oleellisen) (8)
 - arvioi, soveltaa osaamistaan, perustelee (9)
 - ymmärtää, yhdistelee asioita, analysoi ja reflektoi toimintaansa = 10

Työskentelyn arviointi

**Tuen vaikutus arviointiin
taide- ja taitoaineissa**

Työskentelyn arviointi taide- ja taitoaineissa

- Työskentely liittyy vahvasti kunkin **taide- ja taitoaineen** luonteeseen ja on osa **oppiaineiden arviointia**. Työskentelyä ei arvioida tai "korosteta" erikseen.
- Työskentelyn arviointi perustuu eri oppiaineissa asetettuihin **työskentelytaitojen tavoitteisiin**.
- Työskentelytaidoilla tarkoitetaan perusopetuksen aikana osana oppiaineita kehittyvää taitoa
 - työskennellä **itsenäisesti ja yhdessä**
 - **suunnitella ja arvioida** omaa työskentelyään
 - **toimia vastuullisesti** ja parhaansa yrittäen
 - toimia rakentavasti **vuorovaikutuksessa**.
- **Kun opettaja toteuttaa taide- ja taitoaineiden arvioinnin oppiaineiden vuosiluokittain kohdennettujen tavoitteiden ja kriteerien mukaisesti, tulee myös työskentely arvioiduksi.**

Verbejä taide- ja taitoaineiden osaamisen tason kuvauksissa

Työskentely

- Oppilaan työskentelyyn liittyviä erityistarpeita tulee tarvittaessa kirjata oppimissuunnitelmaan tai HOJKSiin, jotta ne voidaan ottaa huomioon työskentelyn arvioinnin suunnittelussa ja toteutuksessa.
- Työskentelystä ei anneta erillisiä arvioita tai arvosanoja todistukseen.

Osaamisen kuvauksia 6. vuosiluokan lukuvuosiarviointin kriteeritaulukoista (OPH-172-2023)

LI T7: Oppilas ymmärtää turvallisuuteen liittyviä riskitekijöitä ja pyrkii toimimaan turvallisesti ja asiallisesti. (A7)

KU T4: Oppilas kokeilee ohjatusti jonkin materiaalin tai tekniikan käyttöä. (A5)

MU T6: Oppilas esittää perusteltuja näkemyksiä ja osallistuu keskusteluun musiikillisista havainnoista sekä musiikin esteettistä, ajallisista ja kulttuurisista merkityksistä. (A9)

KS T3: Oppilas valmistaa omaan tai yhteiseen suunnitelmaan perustuvan tuotteen tai teoksen, jossa on huomioitu esteettisyys ja toimivuus. (A8)

Arviointi, eriyttäminen ja oppimisen tuki

Oppimäärä yksilöllistetään vasta, kun oppilas ei tuetustikaan näytä saavuttavan arvosanan 5 edellyttämää osaamisen tasoa.

Oppilas saa tukea opintoihin **eriyttämisellä, tukiopetuksella, osa-aikaisella erityisopetuksella, erityisellä tuella**

Osaamisen tasoa arvioidaan suhteessa **yleisen oppimäärän tavoitteisiin** OPS-perusteissa määriteltäjä arviointikriteereitä käyttäen.

Oppilas opiskelee oppimissuunnitelmassa määriteltujen oppiaineen **erityisten paino-alueiden mukaisesti.**

Osaamisen tasoa arvioidaan suhteessa **yleisen oppimäärän tavoitteisiin** OPS-perusteissa määriteltäjä arviointikriteereitä käyttäen.

Oppilas opiskelee **yksilöllistetyn oppimäärän mukaan** yhdessä tai useammassa oppiaineessa.

Osaamisen tasoa arvioidaan suhteessa **yksilöllistettyihin tavoitteisiin** (HOJKS). OPS-perusteissa määriteltäjä arviointikriteereitä ei käytetä.

Huomioitavaa maahanmuuttotaustaisten oppilaiden arvioinnissa

- **sanallista arviota voidaan edelleen käyttää** päättöarviointia lukuun ottamatta myös niiden oppilaiden arvioinnissa, joiden äidinkieli on muu kuin opetuksessa käytettävä kieli
- oppilaan **lukuvuosistodistuksessa** voi siten olla sekä sanallisia arvioita että numeroarviointia
- **arvioinnin monipuolisuus painottuu** arvioitaessa oppilasta, jonka äidinkieli on muu kuin koulun opetuskieli
- arvioinnissa tulee ottaa huomioon oppilaan kielitaidon taso *koulun opetuskielessä* sekä arvioinnin kohteena olevan **oppiaineen tiedonalan kielessä (kielitietoisuus)**

Mitä tämä tarkoittaa? Sitä, että

- tulee miettiä, mikä osuus kielellä on osaamisen osoittamisessa
- on huolehdittava siitä, että on opetettu se, mitä arvioidaan
- Erityiset opetusjärjestelyt tarvittaessa (PoL 18 §)

Pohdi: Mitä kaikkea
taide- ja
taitoaineiden kieli
on?

Erityistä tukea saavan oppilaan lukuvuosiarviointi

- **Jos erityistä tukea saava oppilas opiskelee oppiaineen yleisen oppimäärän mukaisesti**
 - suoriutumista arvioidaan suhteessa yleisen oppimäärän tavoitteisiin käyttäen mm. 6. vslk lukuvuosiarvioinnin kriteereitä
- **Oppimäärän yksilöllistäminen tehdään vasta silloin**
 - kun oppilas ei annetusta tuesta huolimatta näytä saavuttavan arvosanan 5 edellyttämää osaamisen tasoa
- **Jos oppilas opiskelee oppiaineen yksilöllistetyn oppimäärän mukaan**
 - suoriutumista arvioidaan HOJKSissa määriteltyjen yksilöllisten tavoitteiden mukaan
 - arviointi ei tällöin perustu lukuvuosiarvioinnin kriteereihin
- **Yksilöllistettyjen oppimäärien mukaisesti opiskeluissa oppiaineissa voidaan käyttää numeroarvioinnin sijaista sanallista arviota.**

Oppimäärän
yksilöllistäminen
taide- ja taitoaineissa?

Taide- ja taitoaineiden tukimateriaalit oppiaineittain

Taide- ja taitoaineiden tukimateriaalit

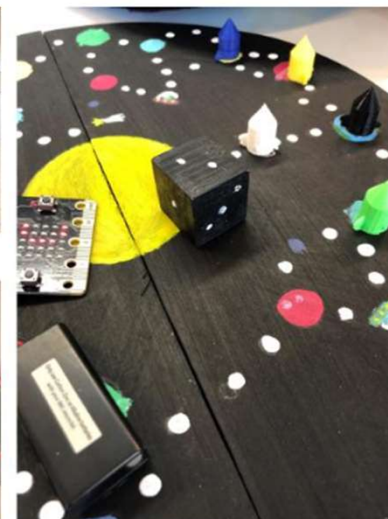
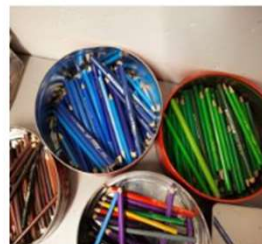
Oppiaineen sivu,
arviointi”palkki”

6. vuosiluokan taide- ja taitoaineiden arvioinnin tukimateriaali →

Tälle sivulle on koottu tukimateriaalia kuvataiteen 6. vuosiluokan opetuksen ja lukuvuosiarviointiin toteuttamisen tueksi.

6. vuosiluokan taide- ja taitoaineiden arvioinnin tukimateriaali

Kuva: Satu Honkala, Olli Häkämies, Marjo Mäkinen

Sivunavigointi;

1) Lähtökohtia opetuksen järjestämiselle... 6) Tukimateriaalit

Tällä sivulla:

**Oppimisen ja osaamisen arvioinnin >
lähtökohtia vuosiluokilla 3-6**

Taide- ja taitoaineet vuosiluokilla 1-6 >

Opetuksen suunnittelun lähtökohtia >

Kulttuurinen moninaisuus ja
kielitietoisuus taide- ja taitoainei >

Oppimista edistävä arviointi taide- ja
taitoaineissa >

Tukimateriaalit oppiaineittain >

Tukimateriaalit oppiaineittain

Taide- ja taitoaineiden 6. vuosiluokan lukuvuosiarviointiin tueksi on valmistettu tukimateriaalia kunkin taide- ja taitoaineen luonne huomioiden. Alla olevista linkeistä pääset tutustumaan oppimistehtäväesimerkkeihin ja muihin oppiaineiden arviointia kuvaaviin materiaaleihin.

Musiikki tarjoaa ainutkertaisen välineen olla yhteydessä ympäröivään maailmaan, toisiin ihmisiin, yhteiskunnan ilmiöihin ja omaan itseän.

→ [Musiikki, 6. vuosiluokan opetuksen tukimateriaali ja lukuvuosiarviointi](#)

Kuvataiteen opetuksen tukimateriaalissa kuudennen vuosiluokan lukuvuosiarviointiin tueksi esitellään kaksi laajaa oppimistehtävää, jotka on toteutettu 6. vuosiluokan aikana. Toinen kuvataiteesta oppimistehtävistä on monialainen oppimiskokonaisuus. Materiaaleissa havainnollistetaan kuvataiteen opetuksen tavoitteiden, keskeisten sisältöalueiden hyödyntämisen ja arvioinnin välistä suhdetta. Oppimistehtävien prosessiarviointien kuvauksissa esitellään monipuolisia formatiivisen ja summatiivisen arvioinnin tapoja.

→ [Kuvataide, 6. vuosiluokan opetuksen tukimateriaali ja lukuvuosiarviointi](#)

Käsityön opetuksen tukimateriaalit kuudennen vuosiluokan lukuvuosiarviointiin tueksi sisältävät oppimista tukevan arvioinnin ja opetuksen tavoitteiden avaamista. Lisäksi käsityön oppimistehtäväesimerkki avaa, miten käsityön tavoitteita ja sisältöjä sekä laaja-alaisia tavoitteita käytetään apuna oppimistehtävän suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.

→ [Käsityö, 6. vuosiluokan opetuksen tukimateriaali ja lukuvuosiarviointi](#)

Liikunnan opetussuunnitelman perusteita uudistettaessa pohdittiin erityisesti koululiikunnan luonnetta ja tehtävää. Liikunnassa nähdään yhtenä keskeisimpänä tavoitteena oppilaiden sisäisen motivaation vahvistaminen synnyttämällä myönteisiä kokemuksia ja vahvistamalla oppilaiden omaa pätevydentunnetta liikkumisessa.

→ [Liikunta, 6. vuosiluokan opetuksen tukimateriaali ja lukuvuosiarviointi](#)

Opetushallitus on tuottanut mahdollisen kotitalouden vuosiluokilla 1-6 annettavan opetuksen suunnittelun tueksi tukimateriaalia Kotitalous perusopetuksessa -sivuilla.

→ [Kotitalous perusopetuksessa](#)

Musiikki

Musiikki-oppiaineen luonteen määrittelyä vuosiluokilla 3-6

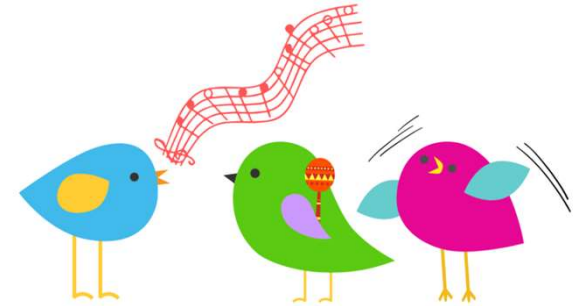
- Musiikin opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat musiikkikäsitykselle, jossa musiikki ymmärretään toimintana. Musiikin avulla ihminen on yhteydessä toisiin ihmisiin, ympäristöönsä ja itseensä.
- Erityisesti vuosiluokilla 1–6, musiikki ei rajoitu vain musiikin oppitunteihin vaan liittyy laajasti koulun arkeen ja juhlaan. Musiikin opetuksella on tärkeä osa perusopetuksen yleisessä kasvatustehtävässä juuri osallisuuden ja kulttuurisen osaamisen alueilla. Siksi on tärkeää, että arviointia ei typistetä pelkästään musiikillisten tuotosten arviointiin vaan osoitetaan huomiota myös työskentelytaitoihin ja työskentelyprosessin laatuun.

Arvosanan muodostaminen

- Musiikin tukimateriaaliin on koottu osio "arvioinnin karikot" - kannattaa kurkata, helpottanee arviointia.
- Yleisiä periaatteita: Opettaja voi arvioida vain sitä osaamista, minkä "näkee". Siksi oppilaan pitää osoittaa jotakin osaamista. Arvosanaan ei riitä tieto siitä, että oppilas harrastaa musiikkia, jos taito ei näy koulutyössä. Perusopetuksen kaikille yhteisen musiikin oppimäärän arviointikriteereissä musiikin arvosanaa ei määritä niinkään tekninen taitotaso kuin se, kuinka oppilas osaa käyttää vähäisiäkin taitojaan musisointiin ja muuhun tuntityöskentelyyn.

Tavoitteista työskentelyyn ja arviointiin

- Tässä osiossa musiikin tavoitteet avataan selkokielisesti, mukana on myös hyviä työskentelyesimerkkejä!

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/musiikki-6-vuosiluokan-lukuvuosiarviointi>

Kuvataide

- Kuvataideopetuksen lähtökohtia
- Kuvataiteen oppimisen ja osaamisen arvioinnin lähtökohtia
- 6. vuosiluokan taide- ja taitoaineiden arvioinnin tukimateriaali >
- Kuvataide, 6. vuosiluokan opetuksen tukimateriaali ja lukuvuosiarviointi

➤ **"Veistos nykytaiteen keinoin"**

"Down under – monialainen oppimiskokonaisuus"

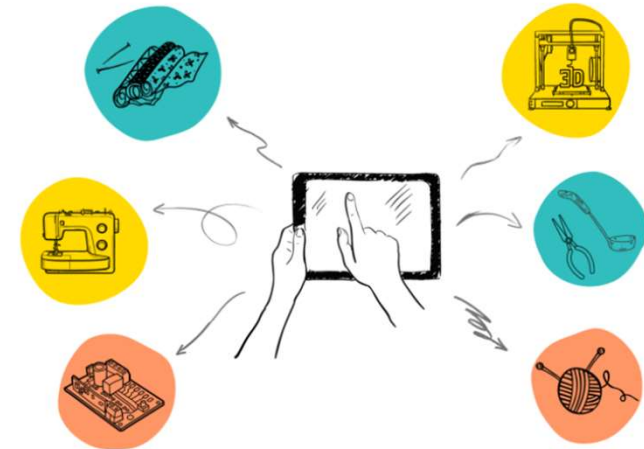
Kahden laajan oppimistehtävän kuvaukset, jotka havainnollistavat kuvataiteen opetuksen tavoitteiden, keskeisten sisältöalueiden hyödyntämisen ja arvioinnin välistä suhdetta. Oppimistehtävien prosessiarviointien kuvauksissa esitellään monipuolisia formatiivisen ja summatiivisen arvioinnin tapoja.

Käsityö

- Opetuksen ja arvioinnin suunnittelun lähtökohtia
- Oppimista edistävä arviointi käsityössä
- Oppimistehtäväesimerkki
 - Oppilaalle; Mitä opit
 - Sisältöalueiden ja laaja-alaisen osaamisen osuus työskentelyssä. Mitä oppimistehtävän aikana tapahtuu.
 - Tuotteen valmistumisen yhteydessä havaitaan
 - Miten tavoitteet ovat kaikki toteutuneet prosessin aikana.
 - Dokumentointi
 - Materiaalit ja työmenetelmät
 - Opettajalle; Oppimistehtävän arviointi, sanoitusta tavoitteittain

Työskentelyn aikana ideoit (S1), suunnittelet (S2), kokeilet (S3), teet (S4), sovellat (S5), dokumentoit ja arvioit (S6) sekä huolehdit työturvallisuudesta (S5).

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/kasityo-6-vuosiluokan-opetuksen-tukimateriaali-ja-lukuvuosiarviointi>

Liikunta

TUKIMATERIAALI OPETUSHALLITUKSEN VERKKOSIVUILLA / SISÄLLYSLUETTELO:

Perusopetuksen OPS2014-perusteet

Koululiikunnan tehtävä

Liikuntaan ja liikunnan avulla kasvaminen

Sisäinen motivaatio liikunnassa

Liikunnan arviointi

Arviointiohjeita

- *Esimerkkejä tavoitteen 2 (T2) eli havaintomotoriikan arvioinnista 6. vuosiluokan päätteeksi*

PERUSTAIKOT:	
Havaintomotoriikka [T2]	Hahmottaako oppilas oman kehonsa niin, että pystyy havainnoimaan ja jäljittelemään kehon asentoja, liikkeitä ja liikesuuntia?
Arvioinnin kohde:	Hahmottaako oppilas tilaa niin, ettei törmäile?
Ratkaisujen teko erilaisissa liikuntatilanteissa	Löytääkö oppilas pallopeleissä hyvin vapaata tilaa tai pelaajan, jolle syöttää? Tunnistaako oppilas liikkeestä tai äänestä/musiikista rytmin ja pystyykö liikkumaan sen mukaisesti?

- *Esimerkkejä välineenkäsittelytaitoihin (T4) kuuluvan heittämisen arvioinnista 6. luokan päätteeksi*
- *Esimerkkitaulukko 6 vslk arvioinnin tueksi*

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/liikunta-6-vuosiluokan-lukuvuosiarviointi>

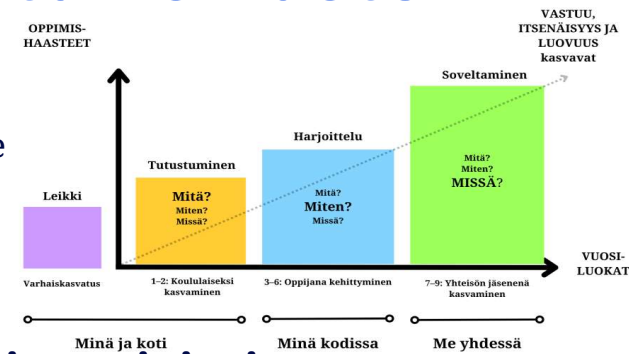
Kotitalous, 6. vuosiluokan opetuksen tukimateriaali ja lukuvuosiarviointi - tukisivusto

- **Kotitalous peruskoulun luokanopetuksessa**
 - Kotitalous on oppilaita jatkuvaan oppimiseen innostava, toiminnallinen oppiaine
 - Kotitalous on osa taide- ja taitoaineiden oppiaineryhmää
 - Kotitalousopetuksen tavoitteet luokanopetuksessa
-
- The diagram illustrates the progression of home economics education. It features a vertical axis labeled 'HAASTEET' (Challenges) at the top. A horizontal axis at the bottom is labeled 'Minä ja koti' (Me and home). A vertical arrow points upwards, and a horizontal arrow points to the right. A dashed diagonal line runs from the bottom-left towards the top-right. Two boxes are positioned along this line: a purple box on the left labeled 'Leikki' (Play) with 'Varhaiskasvatus' (Early childhood education) below it, and a yellow box on the right labeled 'Tutustuminen' (Familiarization) with 'Mitä? Miten? Missä?' (What? How? Where?) inside and '1-2: Koululaiseksi kasvaminen' (1-2: Growing into a school child) below it.
- **Yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen kokeileva ohjaaminen ja arviointi kotitaloudessa**

- Yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot kotitalouden opetussuunnitelman perusteissa
- Yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen opettaminen tiimipedagogisin menetelmin
- Kokeilevaa tiimityötä kotitaloudessa <https://www.oph.fi/fi/koulututkinnot/kotitalous-6-vuosiluokan-opetuksen-tukimateriaali-ja-lukuvuosiarviointi>
- Oppimisen omistajuudesta ja opettajan roolista
- Kotitalous tulevaisuuden taitoja tukemassa

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/kotitalous-6-vuosiluokan-opetuksen-tukimateriaali-ja-lukuvuosiarviointi>

- **Moninaiset kotikulttuurit mukana vuosiluokkien 3-6 kotitalousopetuksessa**
 - Ennakkoluuloista lähtöoletuksiin / Juhlimisen tärkeys / Kannustava arviointi

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Kiitos!

perusopetus@oph.fi

